

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ,ΦΑΡΜΑΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α

Ταχ. δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κωδ : 101 76
Πληροφορίες : Κ. Μαρίνου

Τηλ. : 2102125709
Fax: 210 8231267
E-mail: katmarinou@minagric.gr

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 02 /08/2018
Αρ. πρωτ. : 1837/108300

ΠΡΟΣ : Α) Περιφέρειες Χώρας
Γενικές Δ/σεις Αγροτικής
Οικονομίας και Κτηνιατρικής
1) Δ/σεις Κτηνιατρικής
2) Τμήματα Κτηνιατρικής
Περιφερειακών Ενοτήτων Χώρας
Έδρες τους
Β) Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
(με την παράκληση να διαβιβαστεί
Στα Αστυνομικά Τμήματα όλης της Χώρας)

ΚΟΙΝ: 1) Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
Κ. Ιωάννη Τσιρώνη
2) Γραφείο Γενικού Γραμματέα
κ. Νικολάου Αντώνογλου

ΘΕΜΑ: «Προστασία των ιπποειδών εργασίας»

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ιδιαίτερα η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής γίνονται αποδέκτες πολλών καταγγελιών και δημοσιευμάτων αναφορικά με τις συνθήκες διαβίωσης και ευζωίας οικόσιτων ιπποειδών εργασίας (ίπων, όνων και ημιόνων ελαφριάς έλξης και φόρτου για την εξυπηρέτηση των αναγκών των μικροκαλλιεργητών και των μικρομεταφορών) σε νησιωτικές περιοχές της Χώρας κατά τη θερινή περίοδο. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των ζώων εργασίας σας υπενθυμίζουμε τα εξής:

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Α) Ο Νόμος 1197/81 (Α'240) «Περί προστασίας των ζώων» περιλαμβάνει γενικές διατάξεις που αφορούν την προστασία των ζώων εργασίας και ιδιαίτερα τα άρθρα 1 ως και 3. Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 5 αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου αποτελούν τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας. Σε περίπτωση βεβαίωσης παράβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του Νόμου όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 47 του Νόμου 4235/2014 (Α' 32) «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και

της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

B) Οι κατευθυντήριες γραμμές για την ευζωία των ιπποειδών εργασίας του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων περιλαμβάνουν κριτήρια και δείκτες ευζωίας, ειδικές προδιαγραφές για την παροχή τροφής, νερού και στέγασης, καλές πρακτικές χειρισμού, συμπεριφοράς και φροντίδας, τους μέγιστους χρόνους εργασίας, καθώς και πρακτικές διαχείρισης κατά το τέλος της εργασιακής ζωής των ζώων. Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_aw_working_equids.htm

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΙΠΠΟΕΙΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 1) Οι ιδιοκτήτες ιπποειδών εργασίας θα πρέπει να μεριμνούν για τη διασφάλιση του επιπέδου υγείας τους. Στους χώρους διαβίωσης και στους σταθμούς εργασίας θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα απολύμανσης με κατάλληλα και ασφαλή υλικά.
- 2) Δε θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιούνται μη ικανά προς εργασία ζώα, ήτοι ζώα ασθενή, τραυματισμένα, σε κατάσταση προχωρημένης εγκυμοσύνης ή λοχειάς, καθώς και ζώα με κακή συντήρηση των οπλών. Η επάνοδος στην εργασία θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο κατόπιν υποδείξεως κτηνιάτρου.
- 3) Είναι απαραίτητη η χορήγηση κατάλληλης και επαρκούς για το είδος τους τροφής και φρέσκου πόσιμου νερού καθημερινά (βλέπε το σημείο Β του Νομικού Πλαισίου) σε δοχεία τα οποία δεν είναι δυνατό να επιμολυνθούν και καθαρίζονται τουλάχιστον μια φορά ημερησίως. Συστήνεται η τροφή να παρέχεται τουλάχιστον 2 φορές την ημέρα σε ενήλικα ιπποειδή και τρεις φορές την ημέρα στους απογαλακτισμένους πώλους (ηλικίας άνω των 6 μηνών) εκτός αν υπάρχει εντολή κτηνιάτρου, η οποία ορίζει διαφορετικά.
- 4) Οι ζωοτροφές πρέπει να αποθηκεύονται σε καθαρούς, μη τοξικούς και στεγανούς περιέκτες, οι οποίοι πρέπει να παρέχουν ικανοποιητική προστασία από τρωκτικά, υγρασία, διάβρωση ή επιμόλυνση από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες.
- 5) Τα ζώα συστήνεται να ασκούνται τουλάχιστον μία φορά ημερησίως για τουλάχιστον 30 λεπτά της ώρας.
- 6) Θα πρέπει να παρέχεται προστασία από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες με την παροχή καταλύματος, το οποίο ενδείκνυται:
 - α) να εξυπηρετεί τις φυσιολογικές ανάγκες των ζώων και να προστατεύει την υγεία τους
 - β) να έχει κατάλληλο μέγεθος για το είδος και την ηλικία του ζώου και να επιτρέπει στα ζώα να στέκονται στη φυσική όρθια θέση, να μπορούν να ξαπλώνουν και να περιστρέφονται ελεύθερα. Συστήνεται ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου χώρου ανάπαυσης 13,5 m².
 - γ) να πληροί τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας του περιβάλλοντος
 - δ) να κατασκευάζεται σε στέρεο έδαφος χωρίς να κατακλύζεται από νερά των βροχών ή άλλα και να διευκολύνεται η απομάκρυνση της κόπρου
 - ε) να είναι κατασκευασμένο από υλικά κατάλληλα για το είδος των ζώων και να είναι δυνατός ο καθαρισμός με νερό υπό πίεση

στ) η στέγη προτείνεται να είναι κατασκευασμένη από κυματοειδή φύλλα αλουμινίου ή άλλου σύγχρονου υλικού, το οποίο θα είναι ελαφρύ, άκαυστο, μακρόβιο και με ικανοποιητική μονωτική ικανότητα

ζ) να είναι περιφραγμένο ώστε να αποτρέπεται η διαφυγή των ζώων, η είσοδος άλλων αδέσποτων ή άγριων ζώων όσο και η πρόσβαση σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα με ελάχιστο ύψος περίφραξης 1,8 μέτρα.

η) να αποτρέπει τον τραυματισμό και τη διαφυγή των ζώων.

- 7) Δεν απαιτείται περίφραξη στους σταθμούς εργασίας (κοινόχρηστους χώρους αναμονής των ζώων προς έναρξη της εργασίας τους), απαιτείται όμως η παροχή στέγης με τις ανωτέρω προδιαγραφές, η συνεχής παροχή φρέσκου πόσιμου νερού και η τήρηση της ελάχιστης επιφάνειας δαπέδου του κοινόχρηστου χώρου ανά ζώο.
- 8) Είναι απαραίτητη η διασφάλιση της ελευθερίας κινήσεων, ώστε τα ιπποειδή να εκδηλώνουν τη φυσιολογική τους συμπεριφορά.
- 9) Η εργασία των ιπποειδών θα πρέπει να είναι περιορισμένη χρονικά σύμφωνα με το σημείο Β του Νομικού Πλαισίου.
- 10) Τα ιπποειδή εργασίας δε θα πρέπει να φορτώνονται με φορτίο βάρους υπερβολικού για το μέγεθος, την ηλικία ή τη φυσική κατάστασή τους. Το φορτίο δε δύναται να υπερβαίνει το βάρος των 100 κιλών ή το 1/5 του σωματικού τους βάρους.

Βάσει των παραπάνω δεδομένων, οι αρμόδιες αρχές παρακαλούνται για την εντατικοποίηση των σχετικών επιθεωρήσεων και την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 1197/81 (Α' 240). Τέλος, επισημαίνεται ότι σε περίπτωση κακοποίησης ζώων εργασίας ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 16 του Νόμου 4039/2012 (Α' 15), όπως ισχύει με την υποχρέωση επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

ΘΩΜΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

Με e-mail